

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ДИТИНСТВА
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ II Всеукраїнської
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
для НАУКОВЦІВ,
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ,
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ,
АСПІРАНТІВ,
МОЛОДИХ УЧЕНИХ**

**24 жовтня 2025 р,
м. ОДЕСА**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ДИТИНСТВА
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції
для науковців, педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти,
аспірантів, молодих учених

(24 жовтня 2025 р, м. Одеса)

Рекомендовано до друку вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 5 від 30 жовтня 2025 року)

Рецензенти:

Ковтун О. В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземних мов і перекладу, ДНП «Державний університет «Київський авіаційний інститут» (м. Київ, Україна)

Княжева І. А. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (м. Одеса, Україна)

Організаційний комітет:

Богущ Алла Михайлівна, дійсний член НАПН України, академік, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Березовська Людмила Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Найда Руслана Григорівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної освіти;

Діхтяренко Станіслава Вадимівна, викладач-асистент кафедри теорії та методики дошкільної освіти.

Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти: зб. наукових праць за матеріалами II Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса, 24 жовтня 2025 р. / за ред. Л. Березовської. Івано-Франківськ : НАІР, 2025. 260 с. ISBN 978-617-8768-09-6

До збірника увійшли тези доповідей учасників II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти». У представлених роботах висвітлено актуальні питання впровадження освітніх технологій у процес підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти в умовах сучасного інформаційного простору; розглянуто інноваційні підходи до професійного становлення фахівців; проаналізовано зарубіжний досвід розроблення та реалізації освітніх інновацій у системі дошкільної освіти.

Збірник призначено для науково-педагогічних, педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, аспірантів, молодих учених, а також усіх, хто цікавиться проблемами розвитку сучасної дошкільної освіти.

Матеріали розміщено в авторській редакції. Відповідальність за зміст матеріалів, їхню відповідність вимогам чинного правопису і достовірність фактів та статистичних даних несуть автори

3. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Наказ №1456 від 21.11.2019 р. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/012-Doshk.osvita-bakalavr.28.07.pdf>

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ДУХОВНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ПЕДАГОГА

Алла БОГУШ,
доктор педагогічних наук, професор кафедри
теорії та методики дошкільної освіти
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського», м. Одеса (Україна)

*Пам'ятайте, що перед
тим як узятися за виховання
людини, треба самому
зробитися людиною, треба,
щоб у вас самих склався той
взірець, який повинна
наслідувати людина...*

Друга половина XX та XXI століття стали серйозними викликами для освітянського простору України. Активізувалась позитивна мотивація щодо реформування й модернізації усієї системи освіти від її дошкільної ланки до вищої школи в умовах глобалізації та трансформації цифровізації, що призвело до руйнування усталених ціннісних орієнтирів освітянської політики від радепівського шаблону «комуністичне виховання» до перших постулатів духовності.

В Україні прийнято новий Закон «Про дошкільну освіту» (2024 р.), розроблено і впроваджуються підзаконні акти щодо реалізації змісту Закону. Відбулися серйозні зміни в початковій освіті відповідно до Концепції «Нова

українська школа», видано нові підручники, методичні посібники, нові програми духовно-морального розвитку й виховання дітей і молоді за засадах християнських цінностей. З іншого боку, неочікуваним і несподіваним викликом стала широкомасштабна війна в Україні, що не могло не вплинути на національну систему освіти, зокрема на формування національно спрямованої високо-духовної особистості молодого покоління в Україні, що призвело до перших проявів кризи духовності, знецінення духовних надбань українського народу, захоплення масовою культурою європейських країн, підміна «вічних» духовним цінностей. Означене вимагає реанімації духовності сучасної молоді, особливо студентської молоді, майбутніх педагогів і вихователів дітей дошкільного віку і початкової школи.

Духовні цінності – це передовсім християнські цінності – це знання про першопричину Всесвіту, про походження життя на землі, про мету і зміст людського буття, необхідність духовного відродження через віру в Ісуса Христа.

Розвиток духовності людини започатковується передовсім з опанування християнського світогляду, який ґрунтується на істині про Бога і сприяє формуванню духовності й моральності, які є незмінними за будь-яких часів, особливо у людей педагогічних процесів – вихователів, педагогів, учителів [1].

З'ясуємо насамперед стрижневі поняття проблеми, як-от: розвиток особистості, духовність, педагог, вихователь ЗДО.

Розвиток особистості – це процес формування особистості як соціальної якості індивіда в результаті її соціалізації, виховання (навчання). Процес розвитку особистості передбачає зміни впродовж життя. Під час розвитку особистості, як зазначає академік Г. Костюк, людина наближається до особистісної зрілості, за якою вона вміщує в собі весь великий світ і розрізняє цінності трансцендентальні від цінностей буденних, суєтних.

Духовність є вищим рівнем розвитку особистості, на якому основними мотиваційно-смысловими регуляторами її життєдіяльності є вищі людські цінності, божественними чи космічними силами. Філософія розглядає

духовність як основу людського життя: людина вращена у світ, а світ у неї. Нас цікавить педагогічний аспект духовності, оскільки йдеться про розвиток духовності майбутніх педагогів і вихователів.

Педагог – особа, яка виконує викладацьку чи виховну роботу (вчитель, вихователь закладу дошкільної освіти, викладач вищої школи та ін.).

Виховання усвідомлене і цілеспрямоване зрощування (за І. Бехом) людини як особистості у відповідності зі специфікою цілей, соціальних груп і організації в яких воно здійснюється.

Зазначимо, що проблему духовності як об'єкт розвитку і виховання у психологічному плані вивчала Ж. Маценко. За її словами, духовність є інтегральним утворенням людської психіки і як будь-яке психічне явище має певні форми вияву, які можна вивчати, розвивати і виховувати. Духовний розвиток, за Ж. Маценко, це процес реалізації когнітивно-інтелектуального, почуттєво-емоційного, вольового, креативного потенціалів суб'єкта, здійснення прогресивних якісних та кількісних змін у його ціннісних орієнтаціях та вчинках, результатом якого є досягнення психічної цілісності та гармонії [4, с. 23].

Педагог, який ставить за мету розвиток духовності особистості майбутніх фахівців, повинен керуватись такими критеріями:

- активне прагнення людини до створення краси, сформовані естетичні потреби та настанови;
- усвідомлення себе, свого життя як вищої цінності, єдності себе і Всесвіту, екоохоронний тип поведінки;
- трансформація духовних потреб на мотиви поведінки, вчинків, діяльності;
- втілення у взаємодії з іншими духовних цінностей (добра, любові, краси), переживання єдності з ближнім, усім людством;
- становлення особистості як суб'єкта вищої духовної діяльності, здатного створювати та втілювати власну програму духовного саморозвитку [4, с. 23-24].

Одним із основних компонентів духовності особистості є її духовні цінності та духовні цінності орієнтації. Духовні цінності, за словами І. Чередніченка, є адекватним індикатором розвиненої особистості, за допомогою яких вона пізнає все нове для неї. Вчений зазначає, що одним із показників сучасної кризи в розвитку особистості молоді вважається втрата постійного почуття своєї значущості, важливості, унікальності. Саме за такої ситуації є виправданим залучення молоді до цінностей християнської культури, християнських духовних цінностей [5].

Задля їх розвитку і виховання особистість повинна мати позитивну настанову на духовні вчинки. У процесі розвитку і виховання молоді духовні цінності можуть набувати вищої форми як духовні потреби особистості, як система мотивів особистості, що спонукає людину до різних видів духовної діяльності (пізнавальної, естетичної, комунікативної), яка спрямована, за словами Ж. Маценко, на задоволення безкорисних духовних потреб [4]. Вчена визначила вчинкові поведінкові характеристики особистості, як-от: духовний тип поведінки, духовний саморозвиток, духовний учинок, які вимагають подальших досліджень. Отже, розвиток духовності особистості може бути змістом духовної педагогіки у ЗВО, зокрема, на факультетах дошкільної і початкової освіти. Засобами розвитку духовності майбутніх педагогів можуть бути: наукова і художня література, мистецтво, українська народна творчість, духовні скарби українського народу (духовні традиції, святкування релігійно-народних свят (Великдень, Різдво, Святвечір, Коляда та ін.), ознайомлення майбутніх педагогів із педагогічно-філософськими творами Григорія Сковороди, К. Ушинського, Яна Амоса Каменського, М. Бердяєва, С. Русової, В. Сухомлинського та інших сучасних учених (І. Бех, А. Богуш, Ж. Маценко, Г. Васянович, Г. Шевченко та ін.) у змісті яких містяться технології духовного розвитку особистості.

Виникає потреба розроблення освітніх компонентів за вибором здобувачів освіти магістерського рівня як-от: «Духовні засади освітньо-

проблемної роботи з дітьми дошкільного віку, «Феномен духовності у спадщині українських педагогів» та ін.

Зазначимо, що впродовж 2023-2025 р.р. наукова група здобувачів освіти (бакалаври, магістри) факультету дошкільної педагогіки і психології Університету Ушинського під нашим керівництвом були залучені до дослідження проблеми «Духовно-моральний розвиток дітей дошкільного віку». На теоретичних заняттях студенти опрацьовували сутність понять «духовність», «духовний розвиток особистості», «духовні цінності», «духовні ціннісні орієнтації» за педагогічними творами С. Русової, Г. Сковород, Я.Коменського, сучасних педагогів і психологів (І. Бех, В. Сухомлинський, А.Богущ, Ж. Маценко та ін.), виступали з доповідями перед вихователями, залучились безпосередньо до практичної роботи з дітьми дошкільного віку в закладі дошкільної освіти № 4 «Казка», (м. Південне, Одеської обл.), який уже багато років працює за програмою «Духовно-моральне виховання дітей дошкільного віку на християнських цінностях», з грифом МОН України. У програмі й навчальному посібнику наявності сучасні технології духовного розвитку дітей на допомогу вихователям.

Студенти виступали з доповідями і повідомленнями результатів своєї роботи з дітьми.

Отже, проблема духовного розвитку особистості є вимогою часу і потребує активного впровадження в освітній процес закладів передвищої і вищої педагогічної освіти.

Література

1. Богущ А. М. Духовний розвиток особистості дитини дошкільного віку. Зб: «Дошкільна освіта на шляху зростання духовної особистості дитини». Київ-Одеса, 2024.

2. Богущ А. М. Духовність і мораль у системі національного виховання в Україні. Монографія «Духовно-моральні засади розвитку особистості: філософсько-психологічні та педагогічні виміри, К, 2024. С. 98-116

3. Богуш А. М., Сучок В. Є. Уроки духовності дітей. Одеса, «Друк 2007. 196 с.
4. Маценко Ж. Духовність: феномен психології та об'єкт виховання. Київ «Освіта України», 2010.
5. Чередніченко І. І. Духовний розвиток особистості. Духовність особистості: *Методологія теорія і практика. Зб. наук праць*. Вип. 2 (15). Луганськ 2006.

Валентина БОРОВА,
кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти
Приватний вищий навчальний заклад
«Міжнародний економіко-гуманітарний
університет імені академіка Степана Дем'янчука»,
м. Рівне (Україна)
e-mail: boyar2003@ukr.net

ВИКОРИСТАННЯ ЧАТУ GPT СТУДЕНТАМИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ДОШКІЛЬНА ОСВІТА» В ПРОЦЕСІ ВИКОНАННЯ ТВОРЧИХ ЗАВДАНЬ З РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ

Актуальність проблеми. Динамічні зміни в сучасному освітньому просторі, глобальні тенденції інтеграції інноваційних технологій у освітній процес забезпечують якісні зміни в навчальній діяльності закладів освіти країни. Рекомендації, що розроблені Міністерством науки і освіти України та Міністерством цифрової трансформації України спільно з експертною робочою групою за сприяння проекту «Цифровізація для зростання, доброчесності та прозорості» орієнтують на широке використання ШІ у освітньому процесі закладів вищої освіти. Одним із напрямків реалізації можливостей ШІ є застосування чат-ботів, зокрема, чату GPT, що розроблений компанією OpenAI.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження питання використання чату GPT у навчальному процесі проводилося як зарубіжними, так і українськими вченими. Юрген Рудольф, Самсон Тан, Шеннон Тан вивчали яким чином зміниться процес навчання із реалізацією можливостей

ЗМІСТ

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ

Баратюк А.

Віртуальна реальність як інноваційний інструмент професійної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти..... 3

Березовська Л.

Інноваційна діяльність як чинник професійного зростання майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти..... 7

Богуш А.

Сучасні технології духовного розвитку особистості педагога..... 12

Борова В.

Використання чату GPT студентами спеціальності «Дошкільна освіта» в процесі виконання творчих завдань з розвитку мовлення дітей..... 17

Діхтяренко С.

STREAM-освіта у професійній підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до дослідно-експериментальної роботи з дітьми старшого дошкільного віку 21

Lysenko O., Y. Kovalchuk

Social-psychological aspects of conflictological counseling..... 26

Lystopad O.

The innovative potential of empowerment pedagogy in training future preschool education specialists in the context of digitalization 30

Маліновська Н.

Формування медіакомпетентності майбутніх фахівців дошкільної та спеціальної освіти засобами діяльності студентської медіагрупи..... 35

Мисик О.

Інтерактивні платформи у формуванні комунікаційної компетентності майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти..... 40

Потапчук Т.

Інтерактивні методи у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти в сучасному інформаційному просторі..... 48

Чекан О., Д. Сікора.

Інноваційні освітні технології логопедичної роботи в дошкільній освіті .. 52

Ющик Л.

Ціннісні установки вихователя як детермінанти взаємодії з батьками дітей раннього віку..... 55

Ясінковська О., Л. Березовська.

Формування готовності майбутніх вихователів до розвитку творчості дітей дошкільного віку 60

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**«СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»**

**Збірник наукових праць
II Всеукраїнської науково-практичної конференції
для науковців, педагогічних працівників, здобувачів вищої
освіти,
аспірантів, молодих учених**

24 жовтня 2025 р.

За загальною редакцією Л. Березовської

ISBN 978-617-8768-09-6

Формат 60х84 1/16. Папір офсетний.
Друк цифровий.
Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк. 15,11
Наклад 50 прим.

**ВИДАВНИЦТВО
“НАІР”**

Івано-Франківськ, вул. Височана, 18,
Тел. (050) 433-67-93
email: fedorynrr@ukr.net

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
№4191 від 12.11.2011р.

